

Proiect final

Programul FinTTT - Formarea personalului didactic din învățământul preuniversitar în domeniul financiar nebancar (FinTTT)

*„Relația consumatorului cu instituțiile financiare nebancare”
„Piața pensiilor private”*

Opis/Cuprins

1. Proiect didactic.....pag.3-8
2. Fișa de lucru nr.1.....pag.9
3. Fișa de lucru nr.2.....pag.10
4. Fișa de lucru nr.3..... .pag.11-12
5. Fișa de lucru nr.4.....pag.13
6. Fișa de evaluare nr.1.....pag.14-15
7. Fișa de evaluare nr.2.....pag.16-17
8. Test de evaluare.....pag.18-20
9. PPT „Piața pensiilor private”

Proiect didactic

Profesor:

Unitatea de învățământ:

Disciplina: Educație Economico - financiară

Clasa: a VIII-a; 1 oră pe săptămână în TC

Unitatea de învățare: Relația consumatorului cu instituțiile financiare nebankare

Tema / Subiectul: Piața pensiilor private

Tipul lecției: Lecție de predare-învățare de noi cunoștințe

Obiectivul fundamental: Dobândirea de cunoștințe referitoare piața pensiilor private, la acțiunile specifice acestei piețe, la tipurile de pensii, importanța asigurării unor venituri suplimentare la vârsta pensionării.

Competențe generale:

1. Raportarea critică la fapte, evenimente, idei, procese din viața personală și a diferitelor grupuri și comunități, prin utilizarea unor achiziții specifice domeniului social.
2. Cooperarea pentru realizarea unor activități și pentru investigarea unor probleme specifice diferitelor grupuri și comunități, prin asumarea unor valori și norme sociale și civice.
3. Participarea responsabilă la luarea deciziilor, prin exercitarea spiritului de inițiativă și întreprinzător, respectiv prin manifestarea unui comportament social, civic și economic activ.

Competențe specifice:

- 1.1. Utilizarea corectă a termenilor specifici educației economico-financiare cu referire la fapte/evenimente economico-financiare

1.2. Asumarea calității de consumator avizat de bunuri și servicii, de servicii financiare, care își exercită drepturile și responsabilitățile

3.1. Elaborarea unui plan de acțiune personal/al familiei, manifestând inițiativă și responsabilitate

3.2. Alegerea responsabilă a unor produse de economisire/de creditare, a unor mijloace de plată prin compararea avantajelor și riscurilor acestora

Strategii didactice:

a. Metode și procedee didactice: conversația euristică, explicația, exercițiul, studiul de caz, explozia stelară

b. Forme de organizare a activității: activitate frontală, activitate pe grupe, activitate individuală

c. Mijloace de învățământ: tabla, laptop, videoproiector, fișe de lucru, prezentare ppt „Piața pensiilor private”

Evaluarea: formativă și sumativă, interevaluare, autoevaluare, observarea sistematică a activității elevului, fișa de evaluare

Bibliografie: Bălan, E.L, Moise O., Hera V.E - Manual de educație socială pentru clasa a VIII-a, Editura Litera, București 2020

Suport de curs pentru programul de formare „Formarea personalului didactic din învățământul preuniversitar în domeniul financiar nebanca (FinTTT)” – Modulul 2

Manualul practic pentru utilizatorul de servicii financiare, Platforma de Educație Financiară, Editura Agir

Resurse WEB: www.educatiefinanciara.info (<https://www.educatiefinanciara.info/manualul-practic-pentru-utilizatorul-de-servicii-financiare/>)

www.edutime.ro - <https://edutime.ro/pensii-private/>;

<https://edutime.ro/wp-content/uploads/2022/01/ghid-pilonul-ii.pdf>;

<https://edutime.ro/wp-content/uploads/2022/01/leaflet-PILON-2.pdf>

<https://edutime.ro/wp-content/uploads/2022/01/ghid-pilonul-iii.pdf>

<https://edutime.ro/wp-content/uploads/2022/01/leaflet-PILON-3.pdf>

<https://www.youtube.com/watch?v=TeL6pn3Qubk&t=2s> (sau pe pagina <https://edutime.ro/pensii-private/>;))

https://www.youtube.com/watch?v=XX5T4hTycrI&t=47s&ab_channel=AutoritateadeSupraveghereFinanciaraRomania

https://www.youtube.com/watch?v=w4ZVOot6r-U&ab_channel=Asocia%C8%9BiaAPAPR

<https://www.youtube.com/watch?v=WmuX-NExNME>

Etapele desfășurării lecției:

1. Moment organizatoric
2. Actualizarea cunoștințelor dobândite în lecția anterioară
3. Anunțarea lecției noi și a competențelor urmărite
4. Desfășurarea lecției
5. Asigurarea feedback-ului (fixarea noilor cunoștințe)
6. Evaluarea cunoștințelor

Precizări:

Întrucât în programa de Educație socială pentru clasa a VIII-a nu este prevăzută parcurgerea unor conținuturi referitoare la sistemul de pensii, consider că introducerea unor lecții cu această tematică este necesară și se poate realiza printr-o organizare atentă a activităților de predare-învățare, luând în considerare faptul că, în programă sunt prevăzute și ore destinate realizării unor proiecte educaționale.

Lecția propusă aici poate fi precedată de o lecție despre piețele financiare nebankare, respectiv piața de capital, și urmată de o lecție de fixare și de evaluarea cunoștințelor despre piața pensiilor private.

SCENARIU DIDACTIC:

ETAPELE LECȚIEI	ACTIVITATEA DEPUȘĂ DE:		STRATEGIA DIDACTICĂ			EVALUARE
	profesor	elevii	metode	mijloace	organizare	
1. Moment organizatoric	Verifică prezența elevilor și se asigură că sunt îndeplinite condițiile necesare pentru o bună desfășurare a lecției	Pregătesc pentru desfășurarea orei manualele și caietele	Conversația		Activitate frontală	Observarea sistematică a elevilor
2. Actualizarea cunoștințelor dobândite în lecția anterioară	Solicită elevilor să rezolve rapid fișa nr.1, cu cerințe din lecția anterioară „Piețe financiare nebankare” (generalități)	Rezolvă cerințele cuprinse în fișa de lucru		Fișa de lucru nr.1 (pentru reactualizarea cunoștințelor)	Activitate individuală	

3. Anunțarea lecției noi și a competențelor urmărite	<p>Comunică și scrie pe tablă titlul lecției noi „Piața pensiilor private” Este proiectat pe ecran ppt-ul cu același titlu, folosit ca suport în predare</p>	<p>Notează în caiete</p> <p>Urmăresc prezentarea pe ecran</p>		<p>Tabla</p> <p>Laptop</p> <p>Videoproiector</p>	<p>Activitate frontală</p>	
4. Desfășurarea lecției	<p>Propune un brainstorming oral, pornind de la cuvântul „pensie” Dezvoltă un dialog cu elevii</p> <p>Explică informațiile de pe primele slide-uri, cu privire la sistemul de pensii din România și necesitatea reformării lui</p> <p>Prezintă componentele sistemului de pensii și propune urmărirea unui filmuleț didactic</p> <p>Prezintă pe scurt caracteristicile pensiei de stat Pilonul I (categorii, condiții de acordare) Explică noțiunea de CAS</p> <p>Prezintă caracteristicile</p>	<p>Răspund la provocare și dialoghează cu profesorul</p> <p>Urmăresc cu atenție filmulețul</p> <p>Ascultă explicațiile profesorul și adresează eventuale întrebări</p>	<p>Brainstorming</p> <p>Conversația</p> <p>Explicația</p>	<p>https://www.youtube.com/watch?v=XX5T4hTycrI&t=47s</p> <p>https://</p>	<p>Activitate frontală</p>	

	<p>pensiei administrate privat Pilon II, scoțând în evidență faptul că este o pensie obligatorie iar contribuția la aceasta este direcționată din CAS-ul reținut fiecărui salariat</p> <p>Distribuie elevilor fișa de lucru nr.2 și le cere să rezolve exercițiul propus la punctul1.</p> <p>Solicită elevilor să precizeze deosebirea dintre <i>obligatoriu</i> și <i>facultativ</i></p> <p>Începe prezentarea caracteristicilor pensiilor facultative Pilon III și Pilon IV</p> <p>Propune urmărirea unui filmuleț didactic.</p> <p>Solicită elevilor să rezolve și al doilea exercițiu propus în fișa de lucru</p>	<p>Rezolvă cerințele cuprinse în fișa de lucru</p> <p>Răspund profesorului</p> <p>Ascultă explicațiile profesorul și adresează eventuale întrebări</p> <p>Urmăresc cu atenție filmulețul</p> <p>Rezolvă cerințele</p>	<p>Exercițiul</p> <p>Conversația</p> <p>Explicația</p>	<p>www.youtube.com/watch?v=w4ZVOot6r-U&ab_channel=Asocia%C8%9BiaAPA PR</p> <p>Fișa de lucru nr.2</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=WmuX-NExNME</p>	<p>Activitate individuală</p> <p>Activitate frontală</p>	
--	---	---	--	--	--	--

	Explică acronimul ASF și rolul acestei instituții cu privire la fondurile de pensii private	cuprinse în fișa de lucru Ascultă explicațiile și urmăresc prezentarea ppt		Fișa de lucru nr.2		
5. Asigurarea feed-back-ului (fixarea noilor cunoștințe)	Împarte colectivul în grupe de câte 5 elevi și le distribuie elevilor fișa de lucru	Se grupează și lucrează împreună căutând să formuleze cât mai multe întrebări	Explozia stelară Lucrul în echipă	Fișa de lucru pe grupe	Activitate pe grupe	
6. Evaluarea cunoștințelor	Distribuie elevilor fișa de evaluare nr.1 În funcție de ritmul de lucru al elevilor, decide dacă fișa de evaluare nr.2 va fi rezolvată tot în clasă sau va fi distribuită ca temă pentru acasă Anunță testul de evaluare de ora viitoare	Rezolvă fișa/fișele de lucru și apoi își verifică propriile răspunsuri și ale colegului de bancă		Fișa de evaluare nr.1 Fișa de evaluare nr.2 Test de evaluare	Activitate individuală	Autoevaluarea și interevaluarea Test

Fișă de lucru nr. 1
(reactualizarea cunoștințelor)

Completați enunțurile cu termenii potriviți:

Componentele pieței financiare nebancare sunt: piața asigurărilor, piața de, și piața pensiilor private.. Accesul la piețele financiare nebancare dau posibilitatea protecției împotriva riscurilor, economisirii și investiției pe termen lung. Protecția împotriva riscurilor este realizată prin O persoană care realizează o investiție urmărește o a sumelor , în timp ce economisirea reprezintă doar banilor.

Asigurările se pot clasifica în: asigurări obligatorii și asigurări

Acționarul este un investitor care deține..... emise de o companie, adică o cotă parte din capitalul social al acesteia, iar investitorul care deține, joacă rolul de bancă pentru emițătorul acestora.

Rezolvare:

Componentele pieței financiare nebancare sunt: piața asigurărilor, piața de **capital**, și piața pensiilor private. Accesul la piețele financiare nebancare dau posibilitatea protecției împotriva riscurilor, economisirii și investiției pe termen lung. Protecția împotriva riscurilor este realizată prin **asigurări**. O persoană care realizează o investiție urmărește o **multiplicare** a sumelor, în timp ce economisirea reprezintă doar **păstrarea** banilor.

Asigurările se pot clasifica în: asigurări obligatorii și asigurări **facultative**.

Acționarul este un investitor care deține **acțiuni** emise de o companie, adică o cotă parte din capitalul social al acesteia, iar investitorul care deține **obligațiuni**, joacă rolul de bancă pentru emițătorul acestora.

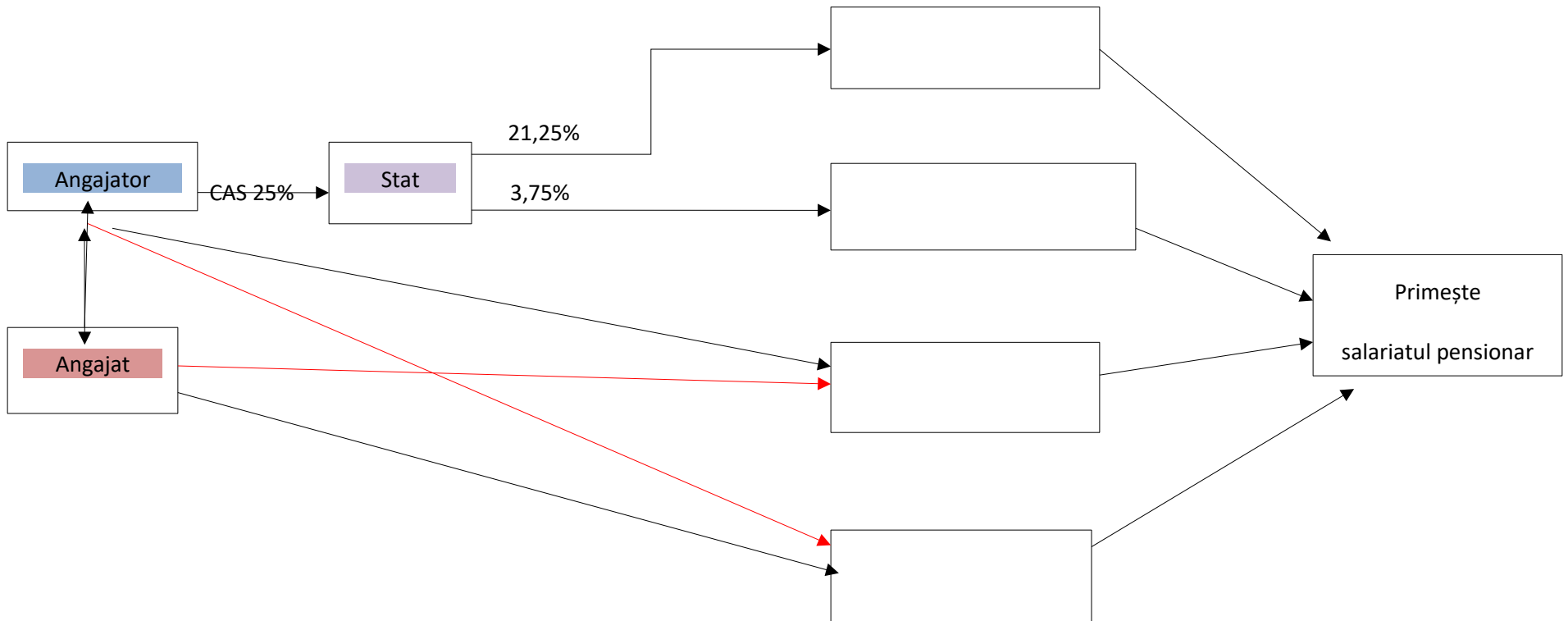
Fișa de lucru nr. 2

1. Calculați suma care reprezintă contribuția la CAS a unui angajat care are un salariu lunar brut de 2000 de lei.

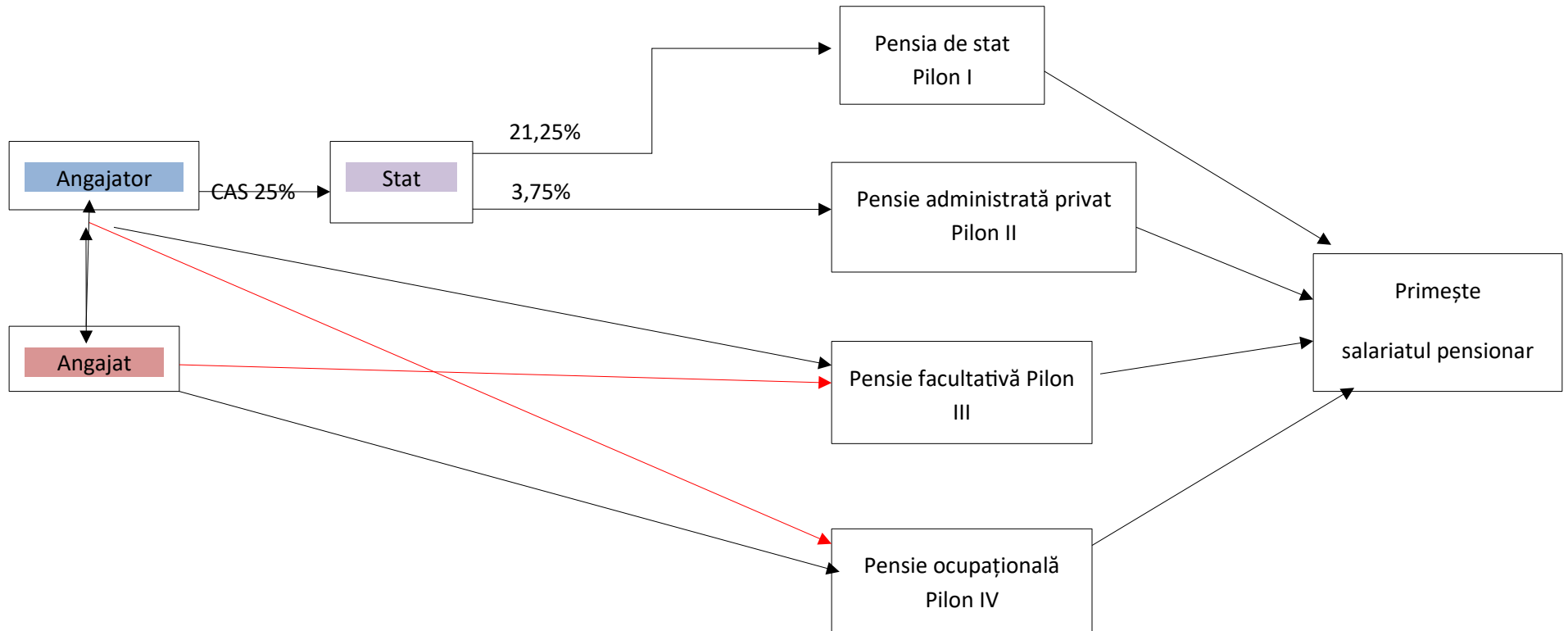
2. Un salariat contribuie lunar la o pensie Pilonul III cu suma de 50 de lei. Angajatorul virează lunar această sumă către fondul de pensii privat, deci angajatul beneficiază de deductibilitate fiscală. Știind că angajatul are un salariu impozabil de 2000 de lei, iar cota de impozit este de 10%, calculați suma economisită într-un an de acest angajat.

Fișă de lucru nr.3

În harta conceptuală de mai jos urmăriți legăturile dintre concepte și completați în casete libere cele 4 tipuri de pensii pe care le poate încasa un salariat la vârsta pensionării. Săgețile **roșii** indică faptul că plata celui tip de pensie este **inițiată** de către angajat, respectiv angajator.

Rezolvare:

Fișa de lucru pe grupe

(elevii sunt împărțiți în 5 grupuri, fiecare grup va primi ca sarcină să formuleze cât mai multe întrebări care să înceapă cu Cine?, Ce? Unde?, Când?, De ce?

Exemple de întrebări:

CINE poate adera la un fond de pensii privat?

Pilonul III

CÂND se deschide d

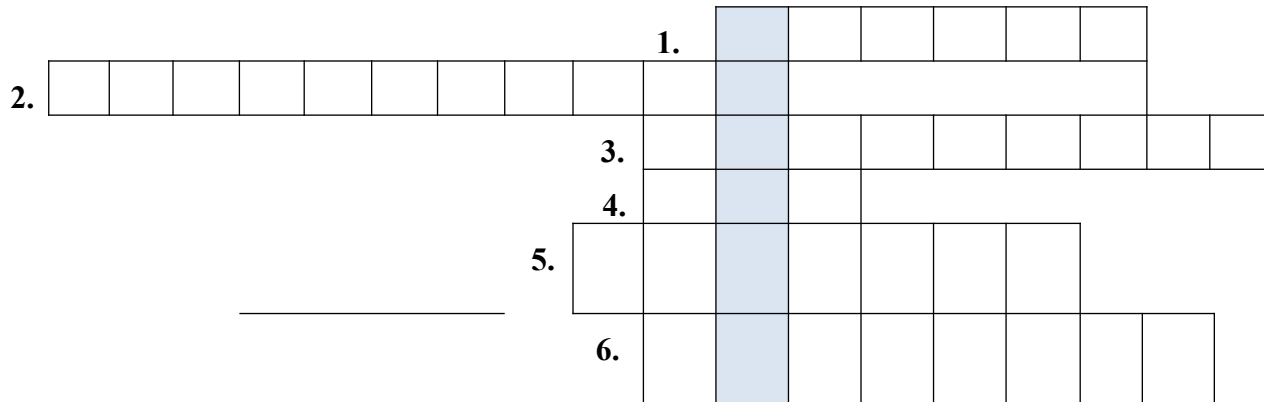
CE trebuie să facă angajatul pentru a adera?

CUM se aplică deductibilitatea fiscală?

UNDE pot afla informații despre fondurile private de pensii?

Fișa de evaluare nr.1

Completați următorul aritmogrif și veți găsi pe verticală noțiunea fundamentală însușită în lecția de azi.

1. Pensia de stat se mai numește.....
2. Pensia Pilon II este o pensie privată
3. Pensia ocupațională este inițiată de
4. Instituția care supraveghează și controlează administratorii de fonduri de pensii private este
5. Pensia Pilon III este și facultativă.
6. Dacă contribuția la Pilonul III este plătită de angajator și e mai mică de 400euro/an, angajatul beneficiază de fiscală.

Rezolvare:

											1.	P	I	L	O	N	I						
2.	O	B	L	I	G	A	T	O	R	I	E												
										3.	A	N	G	A	J	A	T	O	R				
										4.	A	S	F										
									5.	P	R	I	V	A	T	A							
										6.	D	E	D	U	C	E	R	E					

Fișă de evaluare

Comparați tipurile de pensii, completând tabelul de mai jos după modelul indicat:

Caracteristici	Pilon I	Pilon II	Pilon III	Pilon IV
Aderare				facultativă
Direcționarea contribuției către:	Bugetul asigurărilor sociale		Cont individual, nominal la un fond privat de pensii	
Contribuția – valoare și sursa	CAS - 21,25%			
Deschiderea dreptului de plată a pensiei		La atingerea vârstei de pensionare		

Moștenirea sumelor strânse din contribuții	Contribuțiile plătite nu pot fi moștenite Există pensie de urmaș			
--	---	--	--	--

Rezolvare:

Caracteristici	Pilon I	Pilon II	Pilon III	Pilon IV
Aderare	obligatorie	obligatorie	facultativă	facultativă
Direcționarea contribuției către:	Bugetul asigurărilor sociale	Cont individual, nominal la un fond privat de pensii	Cont individual, nominal la un fond privat de pensii	Cont individual, nominal la un fond privat de pensii
Contribuția – valoare și sursa	CAS - 21,25%	CAS - 3,75%	- Max 15% din venitul lunar brut - Plătită de angajat sau/și angajator	- Max 33% din salariul brut - Plătită de angajator Angajatul poate contribui facultativ
Deschiderea dreptului de plată a pensiei	La atingerea vârstei de pensionare	La atingerea vârstei de pensionare	La 60 de ani Min 90 de contribuții lunare	La 60 de ani Min 90 de contribuții lunare

Moștenirea sumelor strânse din contribuții	Contribuțiile plătite nu pot fi moștenite Există pensie de urmaș	Sumele de bani din cont pot fi moștenite	Sumele de bani din cont pot fi moștenite	Sumele de bani din cont pot fi moștenite
--	---	--	--	--

Numele și prenumele:

Data:

Test de evaluare

I. Citiți cu atenție enunțurile și apoi încercuiți litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Pensia de stat este:

- a. pensia de care beneficiază toți angajații, cu sau fără contract de muncă
- b. angajații care plătesc CAS
- c. angajații care aderă la un fond de pensii

2. Pilonul II este obligatoriu pentru:

- a. persoanele în vârstă de până la 35 de ani, odată cu prima angajare
- b. persoanele peste 35 de ani care nu plătesc CAS
- c. nu este obligatoriu

3. Contribuția la Pilonul II reprezintă:

- a. 10% din procentele către CAS
- b. 21,25% din procentele către CAS
- c. 3,75% din procentele către CAS

4. Aderarea la un fond privat de pensii Pilon III se face:

- a. prin semnarea unui act individual de aderare
- b. automat, la angajare
- c. doar cu permisiunea angajatorului

5. Instituția care administrează și controlează administratorii de fonduri private de pensii se numește:

- a. ANAF
- b. ANPC
- c. ASF

2p

II. Citiți cu atenție afirmațiile de mai jos și arătați care dintre ele sunt adevărate și care sunt false, notând în dreptul lor litera **A** (adevărat) sau **F** (fals):

1	Contribuția la Pilonul III nu poate depăși 15% din venitul lunar brut al angajatului.	
2	Aderarea la un fond privat de pensii Pilon II este facultativă.	
3	Pilonul I face parte din sistemul de pensii private	
4	Contribuția la fondul de pensii Pilonul III este primită de moștenitorii participantului în cazul decesului acestuia.	
5	Angajatorul este cel care stabilește suma lunară plătită la o pensie ocupațională.	

2p

III. Aranjați în ordinea corectă următoarele etape ale procedurii de aderare la un fond de pensii administrat privat: *informarea asupra sistemului de pensii administrat privat, semnarea actului individual de aderare, selectarea fondului de pensii în vederea aderării, colaborarea cu administratorul fondului de pensii, dobândirea calității de participant la fondul de pensii*

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

1p

IV. Realizează o comparație între Pilonul II și Pilonul III de pensii, trecând în tabelul de mai jos 2 asemănări și 2 deosebiri între caracteristicile acestora.

	Asemănări	Deosebiri
Pilonul II		
Pilonul III		

2p

V. Calculați suma care reprezintă contribuția la CAS a unui angajat care are un salariu lunar brut de 4000 de lei. Apoi calculați ce sumă va merge la Pilonul II (pensia administrată privat).

2p

Total: 9p+1p din oficiu=10puncte

Barem de corectare și notare

I. Se acordă **2 puncte** astfel: **0,5 puncte** pentru fiecare răspuns corect:

1. b
- 2.a
- 3.c
- 4.a
5. c – **0,4px5=2puncte**

II. Se acordă **2 puncte** astfel: **0,4 puncte** pentru fiecare răspuns corect:

1. A
2. F
3. F
4. A
5. A – **0,4px5=2puncte**

III. Se acordă **1punct** pentru aranjarea corectă a etapelor procedurii de aderare la un fond privat de pensii astfel: **0,2 puncte** pentru fiecare etapă plasată corect:

1. informarea asupra sistemului de pensii administrat privat.
2. selectarea fondului de pensii în vederea aderării.
3. colaborarea cu administratorul fondului de pensii.
4. semnarea actului individual de aderare.
5. dobândirea calității de participant la fondul de pensii **0,2px5=1 punct**

IV. Se acordă **2 puncte** pentru precizarea corectă a două asemănări și două deosebiri între Pilonul II și Pilonul III de pensii astfel: **0,5p** pentru oricare asemănare identificată corect – **0,5px2=1p**

0,5p pentru oricare deosebire identificată corect – **0,5px2=1p**

Total pct. IV- **1p+1p=2p**

V. Se acordă **2 puncte** pentru rezolvarea corectă a cerințelor astfel:

Contribuția unui salariat la CAS este de 25% din salariul brut, adică: $4000 \times 25\% = 1000$ lei

1 punct astfel: 0,5p pentru precizarea procentului reprezentat de CAS din salariul brut al angajatului și 0,5p pentru rezultatul corect al calculului

Din cele 25 de procente, 3,75 sunt direcționate către Pilonul II, deci: $4000 \times 3,75\% = 150$ lei

1 punct astfel: 0,5p pentru precizarea procentului direcționat spre Pilonul II de pensii și 0,5p pentru rezultatul corect al calculului

Total pct. V- **1p+1p=2p**

Se acordă un punct din oficiu.